

Câu 1: (4,0 điểm)

Đọc phần trích sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

(1) *Đêm. Thành phố lên đèn như sao sa. Màn sương dày dần lên, cảnh vật mờ đi trong một màu trắng đục. Tôi như một lữ khách thích giang hồ với hồn thơ lai láng, tình người nồng hậu bước xuống một con thuyền rồng (...) Trong khoang thuyền, đàn nhạc gồm đàn tranh, đàn nguyệt, tì bà, nhị, đàn tam. Ngoài ra còn có đàn bầu, sáo và cặp sanh để gõ nhịp.*

(2) *Các ca công còn rất trẻ, nam mặc áo dài the, quần thụng, đầu đội khăn xếp, nữ mặc áo dài, khăn đóng duyên dáng. Huế chính là quê hương chiếc áo dài Việt Nam. Những chiếc áo dài đầu tiên hiện còn được lưu giữ tại Bảo tàng Mĩ thuật cung đình Huế. (...)*

(3) *Đêm đã về khuya. Xa xa bờ bên kia Thiên Mục hiện ra mờ ảo, ngọn tháp Phước Duyên dát ánh trắng vàng. Sóng vỗ ru mạn thuyền rồi gợn vô hồi xa mãi cùng những tiếng đàn réo rắc du dương. Đây là lúc các ca nhi cất lên những khúc điệu Nam nghe buồn man mác, thương cảm, bi ai vương vấn như nam ai, nam bình, quả phụ, nam xuân, tương tư khúc, hành vân. Cũng có bản nhạc mang âm hưởng điệu Bắc pha phách điệu Nam không vui, không buồn như tứ đại cảnh. **Thể điệu ca Huế có sôi nổi, vui tươi, có buồn cảm, bâng khuâng, có tiếc thương, ai oán...** Lời ca thông thả, trang trọng, trong sáng gọi lên tình người, tình đất nước, trai hiền, gái lịch.*

(Trích *Ca Huế trên sông Hương*, Hà Ánh Minh)

a. Tìm một trạng ngữ được sử dụng trong đoạn văn (1) và cho biết ý nghĩa của trạng ngữ đó. (1,0 điểm)

b. Chỉ ra và cho biết tác dụng của một phép liệt kê được sử dụng trong câu in đậm. (1,0 điểm)

c. Dựa vào nội dung phần trích trên, em hãy cho biết vì sao nghe ca Huế là một thú tao nhã? (1,0 điểm)

d. Ca Huế được xem là một trong những di sản văn hóa của người dân xứ Huế nói riêng và của đất nước Việt Nam nói chung. Là một người con của Việt Nam, em sẽ làm gì để góp phần giữ gìn, bảo tồn và phát huy di sản văn hóa dân tộc? (Trả lời trong khoảng 3-5 dòng) (1,0 điểm)

Câu 2: (6,0 điểm)

Bàn về lợi ích của việc đọc sách, có ý kiến cho rằng: “Sách là người bạn lớn của con người”. Em hiểu như thế nào về ý kiến trên?

HƯỚNG DẪN CHẤM

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Đề bài gồm 2 phần: kiểm tra năng lực đọc - hiểu (câu 1); kiểm tra năng lực tạo lập văn bản (câu 2)

- Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của Hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát năng lực của học sinh trên tinh thần đổi mới.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Câu 1: (4,0 điểm)

a. Trạng ngữ và ý nghĩa của trạng ngữ. (1,0 điểm)

- Trạng ngữ: *trong khoang thuyền*. (0,5 điểm)

- Ý nghĩa xác định nơi chốn diễn ra sự việc. (0,5 điểm)

b. Phép liệt kê và tác dụng. (1,0 điểm)

- Phép liệt kê: *có sôi nổi, vui tươi, có buồn cảm, băng khuâng, có tiếc thương, ai oán*. (0,5 điểm)

- Tác dụng: thể hiện những sắc thái tình cảm, cảm xúc đa dạng, phong phú của các thể điệu ca Huế. (0,5 điểm)

c. Nghe ca Huế là một thú tao nhã vì: (1,0 điểm)

- Ca Huế thanh cao, lịch sự nhã nhặn, sang trọng và duyên dáng từ nội dung đến hình thức; từ cách biểu diễn đến cách thưởng thức; từ ca công đến nhạc công; từ giọng ca đến trang điểm, ăn mặc; trong không gian thơ mộng, trữ tình... Chính vì thế nghe ca Huế là một thú tao nhã.

- HS có thể diễn đạt khác nhưng hướng vào nội dung (cảnh vật, thời gian, ca công, nhạc công, trang phục, nhạc cụ). Người chấm cần đọc kỹ nội dung trình bày, cân nhắc để quyết định số điểm phù hợp.

d. Những việc làm để giữ gìn, bảo tồn và phát huy di sản văn hóa dân tộc. (1,0 điểm)

- Tìm hiểu, học tập những giá trị tinh hoa của ca Huế.

- Giới thiệu ca Huế với bạn bè quốc tế, khách tham quan du lịch.

- Tham gia, ủng hộ những hoạt động biểu diễn âm nhạc dân tộc trong nhà trường...

Nêu được 2 việc làm cụ thể: 1,0 điểm (nếu đoạn văn không mắc lỗi diễn đạt)

Chỉ nêu được 1 việc làm: tối đa 0,75 điểm (nếu đoạn văn không mắc lỗi diễn đạt)

Câu 2: (6,0 điểm)

a. Yêu cầu về kỹ năng

- Nắm vững phương pháp làm bài nghị luận giải thích.
- Bố cục và hệ thống ý sáng rõ.
- Văn trôi chảy, lập luận chặt chẽ, lí lẽ và dẫn chứng thuyết phục. Không mắc lỗi diễn đạt; không sai lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp; trình bày rõ ràng.

b. Yêu cầu về nội dung

HS thể hiện sự hiểu biết về vấn đề và làm rõ các ý cơ bản như sau:

A. Mở bài:

- Giới thiệu vai trò, ý nghĩa của sách đối với cuộc sống của con người.
- Trích dẫn lại câu nói.

B. Thân bài:

1. Giải thích câu nói

- “Sách” là kho tàng tri thức của nhân loại thuộc nhiều lĩnh vực như khoa học, nghệ thuật, đời sống, ...
- “Người bạn lớn” là người có ảnh hưởng tích cực; là người có thể đồng hành, thấu hiểu, chia sẻ, giúp đỡ ta trong cuộc sống.

=> “Sách là người bạn lớn của con người”: Khẳng định vai trò quan trọng của sách trong cuộc sống con người.

2. Trình bày những lợi ích mà sách đem đến cho con người

- Sách mang đến cho con người những tri thức về mọi lĩnh vực của đời sống, vượt thời gian và vượt không gian.
- Sách bồi đắp cho con người những tình cảm tốt đẹp: lòng nhân ái, ý thức, trách nhiệm,...
- Sách trò chuyện với con người giúp con người thư giãn sau những giờ làm việc, học tập căng thẳng, mệt mỏi.
- Nếu thiếu sách, cuộc sống con người sẽ rơi vào tăm tối, không có ánh sáng của tri thức, con người trở nên lạc hậu.

Học sinh cần đưa các dẫn chứng để làm rõ vấn đề.

3. Mở rộng

- Phê phán những bạn trẻ chưa thấy được giá trị của sách và chưa có ý thức đọc sách.
- Nên rèn luyện cho mình thói quen đọc sách.
- Lựa chọn cho mình những quyển sách hay, có nội dung phù hợp.

C. Kết bài:

- Khẳng định lại vấn đề: Sách mang lại cho chúng ta thật nhiều điều bổ ích.

c. Biểu điểm

Điểm 5,0 - 6,0: Giỏi

- Đảm bảo tốt yêu cầu về nội dung.
- Bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, lỗi chính tả ngữ pháp không đáng kể.

Điểm 3,5 - 4,5: Khá

- Bài viết đáp ứng được 2/3 yêu cầu. Ý chưa phong phú nhưng đã đáp ứng khá các nội dung cơ bản. Bố cục khá rõ, cân đối. Văn trôi chảy. Có thể mắc từ 2 - 3 lỗi diễn đạt.
- Chưa tách đoạn ở thân bài. (3,5 điểm).

Điểm 3,0: Trung bình

- Đảm bảo $\frac{1}{2}$ yêu cầu. Bài làm sạch sẽ, chỉ mắc 3 - 4 lỗi chính tả, diễn đạt.
- Bố cục khá rõ. Đúng phương pháp lập luận giải thích.

Điểm 1,5 - 2,5: Yếu, kém

- Ý sơ sài, chưa đảm bảo phương pháp.
- Diễn đạt quá yếu; viết hoàn chỉnh phần mở bài; lạc đề: 0,5 đ
- Chỉ viết được vài dòng: 0,25 đ
- Điểm 00: để giấy trắng.

- HẾT -